

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавська державна аграрна академія
Освітня програма	37270 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

10.06.2021 р.

Справа № 0750/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 20 "Аграрні науки та продовольство" у складі:

Лопушняк Василь Іванович – головуєчий,
Василишин Роман Дмитрович,
Власенко Володимир Анатолійович,
Вовк Стах Осипович,
Геник Ярослав Вячеславович,
Гончарова Олена Вікторівна,
Іванова Ірина Євгенівна,
Пастухов Валерій Іванович,
Сатарова Тетяна Миколаївна,

за участі запрошених осіб:

Шостя Анатолій Михайлович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Полтавська державна аграрна академія
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37270
Назва ОП	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Освітньо-наукова програма, в цілому, відповідає положенням, представленим у Стратегії розвитку Полтавської державної аграрної академії. Втім, унікальність (особливості) та мета ОНП розкриті не в повній мірі, зокрема, відмічено співзвучні аспекти НРК другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Представники зацікавлених сторін приймають участь у формуванні та удосконаленні ОНП з відповідною готовністю до подальшої консолідації у сфері у сфері виробництва і переробки продукції тваринництва. Втім, конкретних задокументованих пропозицій на офіційному сайті ПДАА не було знайдено. Наприклад, протоколи або рішення засідання щодо пропозицій удосконалення ОНП членів Ради роботодавців, Студентського самоврядування (студентської ради), молодих вчених, представників академічної спільноти тощо.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі та програмні результати навчання ОНП забезпечують оволодіння новітніми технологіями у сфері виробництва і переробки продукції тваринництва. Досягнення визначених ПРН сприяє матеріально-технічна база, співпраця з галузевими підприємствами, зокрема, Департаментом агропромислового розвитку Полтавської обласної державної адміністрації, Інститутом тваринництва НААН України, Інститутом свинарства і агропромислового виробництва НААН, Глобинським свинокомплексом і м'ясокомбінатом тощо. Втім, відсутні приклади конкретного впровадження досвіду формування ОНП спеціальності 204 іноземних установ. Загалом, ПРН відповідають галузі 20 «Аграрні науки», зокрема, сталому розвитку тваринництва, що у майбутньому надасть можливість здобувачам здійснювати дорадчу діяльність в галузі технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Затверджений стандарт вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» відсутній. Програмні результати з відповідними компетентностями загалом відповідають вимогам Національної рамки кваліфікації восьмого рівня.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОНП за третім (освітньо-науковим) рівнем зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» відповідає чинним вимогам Закону про вищу освіту України та складає 60 кредитів (ЄКТС). Для освітніх компонентів вільного вибору передбачено 16 кредитів (ЄКТС), що становить 26,7% від загальної кількості кредитів. Затверджений стандарт вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем відсутній.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Структурно-логічна схема ОНП представлена з креативним підходом оформлення послідовності та логічного зв'язку освітніх компонентів, що передують вивченню один одного. Втім, для стейкхолдерів або здобувачів вищої освіти, ймовірно, такий формат може складно сприйматися. Тому в силабусах дисциплін доцільним було б чіткіше відзначити компетентності та відповідні ПРН. Загалом, заявлені цілі та програмні результати корелюють з обов'язковими освітніми компонентами та забезпечують отримання глибинних знань за спеціальністю. В матриці ОНП (2020) не відображена жодна ОК для ПРН20.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ОНП відповідає спеціальності 204 "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва" галузі знань "20 Аграрні науки та продовольство". Представлені освітні компоненти та відповідні програмні результати навчання забезпечують формування у здобувача вищої освіти глибинних професійних знань, навичок, умінь для планування та реалізації наукових досліджень, спрямованих на розв'язання проблем у сфері виробництва і переробки продукції тваринництва.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів вищої освіти ОНП реалізується через можливість вибору ВК, процедура відображається у відповідному положенні, представленому на офіційному сайті. Змістове наповнення освітніх компонентів здобувачі вищої освіти вивчають з силабусів, анотацій. Втім, відмічено дублювання тем у програмі навчальних дисциплін професійної підготовки ("Сучасні тенденції розвитку технологій у тваринництві" (тема №1,2,3...) та вільного вибору ("Оптимізація технологій у тваринництві"). Під час посилання на останню дисципліну відкривається силабус іншої "Сучасні тенденції розвитку технологій у тваринництві" (<https://www.pdaa.edu.ua/content/sylabusy>). При цьому, вибіркова дисципліна складає 7 кредитів, за формою семестрового контролю залік, іспит, в той час, як ВК за іншим посиланням представлені обсягом 4 кредити та формою контролю - залік (<https://www.pdaa.edu.ua/content/zmist-pidgotovky-zvo-za-tretim-osvitno-naukovymrivnem-vyshchoyi-osvity-stupenya-doktor-1>). Можливість вибору ВК здобувачами вищої освіти підтверджено наявними анкетами, що відображає формування індивідуальної освітньої траєкторії.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ОНП та навчальним планом передбачено практичну підготовку (3 кредити ЄКТС) для здобувачів вищої освіти спеціальності 204 із відповідним набуттям навичок, компетентностей та програмних результатів навчання. Педагогічна практика є складовою структурно-логічної схеми. Втім, на офіційній сторінці на відміну від інших рівнів вищої освіти (бакалавр, магістр) спеціальності 204 не представлено інформаційних матеріалів (<https://www.pdaa.edu.ua/content/prohodzhennya-studentamy-praktyky>).

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Освітні компоненти ОНП в повному обсязі забезпечують набуття знань і навичок soft skills у здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня. Здобуття соціальних навичок забезпечує педагогічна практика, наукова складова ОНП. Однак відмічено певне повторювання за змістом компетентностей за іншими рівнями освіти спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Стандарт третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 204 "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва" галузі знань "20 Аграрні науки та продовольство" відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг ОНП та окремих освітніх компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів вищої освіти та в цілому є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

На період акредитації навчання за дуальною формою освіти за ОНП третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 204 "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва" не передбачено.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому до аспірантури та докторантури для здобуття ступеня доктора філософії та доктора наук Полтавської державної аграрної академії є доступними, розміщені на офіційному сайті <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/1882/pravylya-pryomu-do-aspirantury-ta-doktorantury-dodatok-10-28-05-20-2.pdf>. Положення є зрозумілими та не містять дискримінаційних аспектів.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому на навчання та програма вступного випробування за ОНП для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня висвітлені на офіційному сайті академії (<https://www.pdaa.edu.ua/content/aspirantura-i-doktorantura>), програма вступного випробування із врахуванням особливостей ОНП спеціальності 204 "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва" галузі знань "20 Аграрні науки та продовольство" при формуванні відповідних вимог щодо участі на конкурсній основі.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАА (https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproosvitniyproces15042020_1.pdf). Здобувачі вищої освіти ОНП приймають участь у програмах академічної мобільності (<https://www.pdaa.edu.ua/content/instytut-svupnarstva-i-arv>). Втім не в повному обсязі відображається інформація щодо системи співвідношення оцінок 4-бальної та 100-бальної шкали. Представлена інформація щодо практики визнання ПРН, отриманих у інших закладах освіти, вказано про «участь у академічній мобільності в частині виконання наукових досліджень», що не є дотичним до визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти через перезарахування саме освітніх компонент.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Умови для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті здобувачами ЗВО регламентовані Положенням та представлені на офіційному сайті (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadokvyznannyarezultativnavchannyanabutyhu-neformalniytainformalniyosvitizdobuvacham.pdf>). Втім, у доступі на сайті є скан-копія розпорядження "Про створення комісії з визнання та перезарахування результатів навчання, набутих у інформальній освіті" для здобувача 2 курсу (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/7127/no102vid22022021prostvorennnyakomisiii.pdf>), згідно якої освітнім компонентом ОНП для перезарахування є дисципліна вільного вибору «Сучасні методи розроблення і використання ефективних технологій виробництва і переробки продукції тваринництва» (<https://www.pdaa.edu.ua/content/sylabusy>), в той час, як згідно Положення п. 2.4. "Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті, розповсюджується лише на обов'язкові освітні компоненти освітньої програми або їх частини" (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadokvyznannyarezultativnavchannyanabutyhu>

neformalniytainformalniyosvitizdobuvacham.pdf). Крім того, протокол рішення комісії щодо висновку визнання та перезарахування відповідного освітнього компонента не представлено у вільному доступі на офіційному сайті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання і викладання відповідають цілям та ПРН в ОНП з дотриманням принципів академічної свободи та студентоцентрованого підходу, що відображено у Положеннях (<https://www.pdaa.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist>) та здійснюється у відповідності до закону України "Про вищу освіту". Освітня діяльність реалізується з використанням методів навчання через аудиторні заняття (лекції, семінари, практичні та лабораторні заняття, консультації), а також шляхом дослідно-наукової діяльності. Академічна свобода реалізується шляхом вільного вибору наукового керівника та тематики досліджень.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформація для учасників освітнього процесу щодо цілей, змісту, ПРН, критеріїв оцінювання ОНП є зрозумілою, представлена на офіційному сайті у відповідних закладках, наприклад, щодо організації освітнього процесу, термінів проведення різних видів навчальної роботи, розклад занять (<https://asu.pdaa.edu.ua/>), порядок присудження ступеня доктора філософії тощо (<https://www.pdaa.edu.ua/content/aspirantura-i-doktorantura>). Для своєчасного ознайомлення з повною інформацією щодо змісту, цілей та програмних результатів навчання за ОНП 204 для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти на сайті приймальної комісії (<https://inlnk.ru/WDn7Q>) та на сайті аспірантури (<https://inlnk.ru/q1p6O>) представлено "Інформаційний пакет PhD" та інші необхідні матеріали.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Поєднання навчання та досліджень під час реалізації ОНП третього (освітньо-наукового) рівня забезпечує ЗВО, чому сприяє інфраструктура, матеріально-технічна база, навчально-лабораторний фонд, наукові школи, участь здобувачів у конференціях, підготовка наукових статей, в тому числі, у фахових виданнях, наявна співпраця з практичними базами на виробництві (<https://www.pdaa.edu.ua/content/zustrich-zi-steykholderamy-naukovyamy-institutu-svynarstva-i-agroprymyslovogo-vyrobnytva>). В повній мірі відбувається поєднання академічного навчання та досліджень із набуттям відповідних ПРН.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Оновлення змісту ОНП викладачами спеціальності 204 відбувається з врахуванням наукових досягнень, сучасних тенденцій розвитку галузі тваринництва (<https://www.pdaa.edu.ua/content/u-dp-dg-imeni-dekabrystiv-i-arv-naan-realizovano-strategiyu-z-efektyvnogo-vyrobnytva-u>). Змістова частина ОНП, освітні компоненти відповідають освітньому науковому рівню та узгоджується з тематикою кафедри. Оновлення теоретичних і практичних знань, оволодіння сучасними професійними методами в галузі тваринництва (технології і переробки продукції тваринництва) реалізується окремими викладачами систематично, що забезпечує підвищення кваліфікації.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Реалізується у відповідності до Стратегії інтернаціоналізації до 2025 р. (<https://cutt.ly/GbY5ukg>), інтеграція здобувачів до міжнародної академічної спільноти забезпечується шляхом партнерств сільськогосподарських шкіл, асоціацій фермерів, установ аграрного профілю різних країн з ПДАА. Здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники мають доступ до наукометричних баз WoS, Scopus, інформації щодо можливості участі у грантових програмах, проєктах, практичної підготовки.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання чіткі та зрозумілі, що забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти відповідних результатів навчання.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Стандарт вищої освіти ОНП третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 204 "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва" галузі знань "20 Аграрні науки та продовольство" не затверджено. Форми атестації регламентовані Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (<https://www.pdaa.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist>), Тимчасовим положенням про порядок проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (<https://bodia.online/aICXve>). Здобувачі вищої освіти мають право на вибір спеціалізованої вченої ради.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів є чіткими та зрозумілими. Конфліктні ситуації впродовж навчання відсутні.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності в ЗВО визначено чітко та зрозуміло (Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавській державній аграрній академії (нова редакція). Акцентується інформація щодо дотримання положень академічної доброчесності на всіх етапах наукової роботи для здобувачів вищої освіти. Етична цінність в ЗВО регулюється Кодексом академічної доброчесності (наказ ректора від 29 листопада 2017 р. № 282); Кодексом про етику викладача та з.в.о. (наказ ректора від 29 листопада 2017 р. № 282); Положенням про комісією з етики та академічної доброчесності (наказ ректора від 12.12.2020 р. № 20). Обов'язковим є перевірка на плагіат з використанням відповідного програмне забезпечення.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Академічна кваліфікація викладачів, які забезпечують реалізацію ОНП третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 204 забезпечує досягнення визначених ПРН ОНП. Наукові керівники здобувачів вищої освіти є докторами та кандидатами наук, кваліфікованими дослідниками, академічна кваліфікація яких підтверджена наявністю наукових публікацій W. Science, Scopus.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедури на заміщення вакантної посади є прозорими, регламентується положенням (<https://drive.google.com/file/d/1AJ2OxyZtVAawk9cgXHbr7kMeQchCwEXD/view>). На офіційному сайті представлено інформацію про наявність вакантних посад, відповідні положення оцінювання НПП ЗВО, зокрема, Положення про рейтингове оцінювання роботи НПП. Процедури конкурсного добору є прозорою, що підтверджує її висвітлення на офіційному сайті ЗВО.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Відмічено активна співпраця ЗВО за спеціальністю 204 з департаментом агропромислового виробництва в Полтавській області, Інститутом тваринництва НААН України, Інститутом свинарства НААН України. Роботодавці залучаються до організації освітнього процесу через рецензування ОП та надання консультативної допомоги, втім не передбачено можливість проведення практичних занять роботодавцями на підставі зарахування їх до штатного складу сумісників кафедри.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ЗВО залучає до аудиторних занять фахівців провідних установ, які мають досвід впровадження сучасних елементів у виробництво (<https://www.pdaa.edu.ua/news/zustrich-aspirantiv-typpt-zi-steykholderom-akademikom-rybalkom-valentynom-pavlovychem>)

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Діяльність щодо професійного розвитку викладачів ЗВО регламентується відповідним положенням підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/polozhennya-pro-pidvyshchennya-kvalifikaciyi-z-dodatkam-22.pdf>). Позитивним є факт участі залучених до реалізації ОНП у міжнародному проєкті (2020-2023) ERASMUS+ "Enhancing capacity of universities to initiate and to participate in clusters development on innovation and sustainability principles (UniClad) (<https://www.pdaa.edu.ua/content/erasmus>). ЗВО підтримує та сприяє професійний розвиток викладачів шляхом заохочення до підготовки статей у фахових виданнях, підручників, посібників, монографій, методичних матеріалів, участі у міжнародних конференціях тощо.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

У ЗВО функціонує система матеріального та морального заохочення за досягнення у навчальній, науковій, інноваційній, організаційно-адміністративній, громадській та виховній роботі, за вагомий особистий внесок у розвиток академії, що регламентується низкою відповідних положень (<https://www.pdaa.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist>). Підтримка ЗВО діяльності НПП, що інтегрує у європейський простір підтверджує наявність мовного центру (<https://www.pdaa.edu.ua/content/kursy-inozemnyh-mov>). Рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників ЗВО сприяє стимулюванню та мотивації підвищення професійної кваліфікації (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya-prorornpp.pdf>).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Матеріально-технічне забезпечення ЗВО для реалізації ОНП третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 204 "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва" галузі знань "20 Аграрні науки та продовольство" є достатнім та сприяє досягненню визначених ОНП цілей, ПРН. Інформація щодо фінансової звітності - інформація оприлюднена на офіційному сайті ЗВО (<https://www.pdaa.edu.ua/content/finansova-zvitnist>). Управління освітнім процесом здійснюється за використанням можливостей АСУ ПДАА (<https://asu.pdaa.edu.ua/>). Забезпечено доступ до ресурсів бібліотеки, електронного репозитарію (<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/>), науково-метричних баз Scopus, W.Since. Налагоджується співпраця зі стейкхолдерами, діють угоди співпраці; використання матеріально-технічної бази партнерів-установ сприяє успішній реалізації ОНП (<https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-mobilnist>). Здобувачі ВО та керівники мають можливість виконувати дослідження на базі навчально-наукових лабораторій ЗВО. Навчально-методичне забезпечення регламентується відповідним Положенням, у доступі на сайті представлено силабус кожного освітнього компоненту ОНП, є платформа Moodle. Втім за посиланням <https://moodle.pdaa.edu.ua/course/index.php?categoryid=354> дистанційної освіти не представлено навчально-методичне забезпечення за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти. В той час, як, наприклад, за першим і другим рівнем вищої освіти у доступі представлено перелік дисциплін за спеціальністю, але надалі зможі

ознайомлення зі змістом немає можливості (система має обмеження до входу) (<https://www.pdaa.edu.ua/content/sylabusy>)

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Створено належні умови для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОНП, зокрема, є безоплатний доступ до наукової інформації, інформаційних ресурсів бібліотеки, наукових публікацій у журнал Scopus, W. Science, перевірки академічних текстів на наявність/відсутність плагіату. Є відділ моніторингу та забезпечення якості освіти (<https://www.pdaa.edu.ua/content/viddil-monitoringu-ta-zabezpechennya-yakosti-osvity>), що забезпечує якісну організацію процесу забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Академії.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОНП, задовольняє їхні потреби та інтереси. В ЗВО активним є консультації психолога, служба з охорона праці, зокрема, актуальним сьогодення є забезпечення інформацією щодо протиепідемічних заходів у ЗВО.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОНП є всебічною із створенням відповідних умов у ЗВО.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Вступ із зарахування абітурієнтів з особливими освітніми потребами проводиться відповідно Правил прийому до ЗВО (<https://www.pdaa.edu.ua/content/pravyla-pryyomu-do-poltavskoyi-derzhavnoyi-agrarnoyi-akademiyi-v-2021-roci>), створені умови до навчання таких осіб, що регламентуються положеннями, концепцією освітньої діяльності (<https://www.pdaa.edu.ua/content/dostup-do-publichnoyi-informaciyi>).

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Всі учасники освітнього процесу Полтавської державної аграрної академії мають можливість звернутися за потребою до Інститут омбудсмена (уповноваженого з прав людини), який забезпечує високий рівень обізнаності щодо процедури врегулювання конфліктних ситуацій та швидке реагування на вказані виклики між учасниками освітнього процесу (<https://www.pdaa.edu.ua/content/ombudsmen-uchasnykiv-osvitnogo-procesu>). На офіційному сайті розроблено Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій (<https://www.pdaa.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist>)

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП у відповідності до положень (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaopp2020.pdf>). На офіційному сайті ЗВО представлена інформація щодо ОНП третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 204 "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва" галузі знань "20 Аграрні науки та продовольство" (в динаміці, починаючи з 2016 року). Втім, враховуючи вимоги НРК України для 8 рівня в жодній з ОНП мета не відповідає положенням, хоча формування компетентностей, ПРН, вибіркової частини освітніх компонентів вносило певну корекцію.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Певна інформація щодо безпосередньої участі здобувачів вищої освіти до систематичного перегляду ОНП висвітлена на офіційному сайті ЗВО у вигляді результатів опитування (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/6936/rezultaty-opytuvannya-uchasnykiv-osvitnogo-procesu-shchod-sylnyh-ta-slabkyh-storin-onp-tvppt.pdf>). Здобувачі вищої освіти спеціальності 204 "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва" представляють інтереси молоді у Студентській раді університету, Раді молодих вчених (<https://www.pdaa.edu.ua/content/studentska-rada-universytetu>; <https://www.pdaa.edu.ua/content/rada-molodyh-vchenyh>), здобувач вищої освіти є членом робочої групи ОНП третього (освітньо-наукового) рівня. Втім, документального підтвердження у формі протоколів засідань, обговорень, заміток на сайті ЗВО щодо конкретних пропозицій удосконалення ОНП немає.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Залучення роботодавців до перегляду ОНП з метою її удосконалення регламентується відповідним Положенням <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaopp2020.pdf>. На офіційному сайті ЗВО є інформація щодо складу Наглядової Ради (<https://www.pdaa.edu.ua/content/naglyadova-rada-universytetu>), втім протоколи засідань, конкретні пропозиції до ОНП (третього освітньо-наукового рівня) спеціальності 204 "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва" від роботодавців відсутні.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

На офіційній сторінці ЗВО представлено Напрямки діяльності відділу сприяння працевлаштуванню студентів і випускників (<https://www.pdaa.edu.ua/content/napryamky-diyalnosti-viddiluly-spryannya-pracvelashtuvannu-studentiv-i-vypusknukiv>), є банк вакансій (<https://www.pdaa.edu.ua/content/uvaga-nova-vakansiya>). У планах є проект - створення Інтернет порталу, що включатиме в себе базу студентів, які хочуть знайти роботу (проведення анкетування студентів, реєстрація тощо). Втім, конкретної інформації щодо кар'єрного шляху, працевлаштування випускників у вільному доступі на сайті немає.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Система забезпечення якості освіти: рівня задоволеності здобувачів вищої освіти навчанням за ОНП регламентується Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/polozhennyaoprossystemuvnutrishnogozabezpechennyayakostivyshchouyosvityvpdaa.pdf>), здійснюються анкетування (<https://www.pdaa.edu.ua/content/onlayn-anketuvannya-204-tehnologiya-vyrobnuctva-i-pererobky-produkciyi-tvarynnytva-opp-onp>), що забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОНП.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація ОНП третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 204 "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва" галузі знань "20 Аграрні науки та продовольство" проводиться вперше.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В академічній спільноті ЗВО сформована і постійно удосконалюється культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку ОНП та освітньої діяльності.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації ОНП, що регулюється Статутом ЗВО, відповідними Положеннями про організацію освітнього процесу, про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти та ін. (<https://www.pdaa.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist>). Загальна інформація у вільному доступі представлена на офіційному сайті ЗВО ("Доступ до публічної інформації:

<https://www.pdaa.edu.ua/content/dostup-do-publichnoyi-informaciyi>). Втім, згідно статуту ЗВО - Полтавська державна аграрна академія (нова редакція ИНО0493014), у відповідності до інформації про ЗВО у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО також затверджена назва: Полтавська державна аграрна академія (<https://registry.edbo.gov.ua/university/27>). В той же час при ознайомленні з офіційною сторінкою ЗВО представлено до публічного ознайомлення: Полтавський державний аграрний університет. Два варіанти зустрічаються у назвах вкладок посилань, документації різноо характеру. В цілому, офіційна інтернет-сторінка ЗВО є насиченою, зі зрозумілою навігацією.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

На офіційному сайті ЗВО розміщено проєкти ОНП (Проєкти для обговорення: <https://www.pdaa.edu.ua/content/proyekty-dlya-obgovorennnya>) з відповідною інформацією щодо координат для надання пропозицій, коментарів, зауважень щодо змісту ОНП.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Перелік освітніх програм (<https://www.pdaa.edu.ua/content/perelik-osvitnih-program>) Акредитація ННІ комунікаційних та інноваційних освітніх технологій (<https://www.pdaa.edu.ua/content/akredytaciya-op-tehnologiya-vyrobnyctva-ta-pererobky-produkciyi-tvarynnyctva>). На офіційній сторінці кафедри технології виробництва продукції тваринництва (<https://www.pdaa.edu.ua/department/kafedra-tehnologiyi-vyrobnyctva-produkciyi-tvarynnyctva-im-prof-op-bondarenka>) інформація про гаранта ОНП не відображає в повній мірі (В ОНП, іншій документації вказано "професор"). В розділі 8 "ресурсне забезпечення реалізації програми" ОНП (2020 р.) представлено кадрове забезпечення у кількості "3 доктори с.-г.н., з них 2 професори...", в той час, як склад робочої групи у "Передмові" ОНП представлено 2 докторами с.-г. н.: Шостя А., Поліщук А., 1 к. с.-г. н.: Кравченко О.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 204 "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва" галузі знань "20 Аграрні науки та продовольство". Підготовка викладацької діяльності у здобувачів підсилена наявністю у навчальному плані педагогічної практики (ОК9), Педагогіка вищої школи (ОК3), Філософія науки (ОК5). Здобувачі за ОНП спеціальності 204 мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію, зорієнтовану на їх наукові інтереси. Згідно навчального плану ОК (обов'язкові та вибіркові) сприяють досягненню ПРН, що в свою чергу відповідає науковим тематикам робіт здобувачів вищої освіти. Втім, у представленому матеріалі щодо змістового наповнення ОК є певні розбіжності (дублювання тем, невідповідність назви та змісту дисциплін. Ймовірно, це технічна помилка.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників, регламентується положенням (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/6161/polozhennya-pro-aspiranturu-i-doktoranturu-2020-ostanniy-1.pdf>), інформація щодо наукової діяльності НПП спеціальності 204 відображено на офіційній сторінці ЗВО (<https://www.pdaa.edu.ua/department/kafedra-tehnologiyi-vyrobnyctva-produkciyi-tvarynnyctva-im-prof-op-bondarenka>). Здобувачі вищої освіти виконують наукові дослідження, дотичні до тем наукових робіт за тематиками наукових шкіл, ініціативною темою наукових керівників.

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо). Регулярно проводять наукові конференції, семінари, де здобувачі мають можливість представити основні результати науково-практичних досліджень, звіти тощо (<https://www.pdaa.edu.ua/content/konferenciyi>). Позитивним є можливість

апробації результатів досліджень на базі установ-партнерів за спеціальністю 204 "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва". Проте, розвиток та створення власної лабораторії на базі академії з відповідним професійним обладнанням щодо експрес-аналізів підсилює би матеріально-технічну базу спеціальності 204, та розширило можливості вірогідності досліджень. У ЗВО видається "Вісник Полтавської державної аграрної академії" науково-виробничий фаховий журнал, який включено міжнародних наукометричних баз і каталогів наукових видань та відображається в реферативній базі даних "Україніка наукова", Index Copernicus, CrossRef, Google Scholar (<https://www.pdaa.edu.ua/content/visnyk-poltavskoyi-derzhavnoyi-agrarnoyi-akademiyi>). Діє система заохочень учасників освітнього процесу до наукових досліджень, наприклад, можливість публікації статей англійською мовою на безоплатній основі (<https://drive.google.com/file/d/1HDTI2HoJnrYEVrlxXNoEb5TRh17c8xo/view>). Практична складова та наукові дослідження здобувачів реалізується на базі філії кафедри.

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

Реалізується міжнародна діяльність ЗВО у Програмі ЕРАЗМУС+КА2 (<https://www.pdaa.edu.ua/content/erazmus>), шляхом стажувань, участі у проєктах європейських країн. Результати досліджень здобувачів вищої освіти апробуються на міжнародних конференціях. Втім, бажано розширити шляхи залучення здобувачів вищої освіти до грантових проєктів та публікації у фахових виданнях баз Scopus, W.Sience.

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Наукові керівники здобувачів вищої освіти долучаються до виконання науково-дослідних проєктів, в тому числі і міжнародних (ERASMUS+), реалізуються стажування, публікуються наукові статті у фахових і зарубіжних виданнях.

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та здобувачів вищої освіти у ЗВО забезпечується та регламентується відповідними положеннями, нормативно-правовими документами (<https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>). За період навчання здобувачів вищої освіти за ОНП спеціальності 204 випадків порушення академічної доброчесності не виявлено.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Для більш глибокого змісту та повного розкриття освітньо-наукової програми рекомендовано переглянути формування мети у відповідності до кваліфікаційних вимог НРК восьмого рівня (доктор філософії). Зокрема, додати "здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення; критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей, а також умінь/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій/інноваційні рішення". З метою розкриття особливостей акредитуємої ОНП зробити акцент на всебічні унікальні переваги, а не лише на "понад віковому досвіді визнаної зоотехнічної школи Академії". Для популяризації спеціальності, більш ефективному удосконаленні висвітлювати на офіційних інтернет-платформах результати обговорень зацікавлених сторін ОНП, їх конкретні пропозиції щодо змісту ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

З метою цілісного підходу щодо формування структури та відповідного змісту ОНП спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня рекомендовано переглянути змістове наповнення компетентностей та відповідних ПРН, освітніх компонент (вибіркових, обов'язкових, професійної підготовки) інших рівней вищої освіти спеціальності 204 та виключити їх дублювання. З відповідним редагуванням інформаційних матеріалів, представлених у силабусах.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Розширити інформацію щодо правил визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах, в неформальній освіті з відповідним відображенням єдиного змістового наповнення у положеннях ЗВО (https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproosvitniyproces15042020_1.pdf; <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/polozhennyapromobilnistpdaa.pdf>). При оформленні відповідної документації для здобувача вищої освіти щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, доцільним було б конкретизувати отриманні компетентності, ПРН за ОНП, надати інформацію співставлення оцінок,

обсягів, результатів навчання, що відображено у відповідному положенні. Звернути увагу щодо понять неформальна та інформальна освіта при наданні документу для здобувача вищої освіти (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/7127/no102vid22022021prostvorenyakomisiii.pdf>).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Переглянути можливість систематичного залучення до організації освітнього процесу, науково-дослідної діяльності провідних фахівців галузі тваринництва у форматі оглядових лекцій, практичних занять, майстер-класів тощо. Розширити навчально-методичне забезпечення, рекомендоване в силабус за рахунок представлення наукових, методичних праць викладачів ЗВО, що забезпечують реалізацію освітньої складової ОНП. Для надання сучасності контенту, розглянути можливість створення викладачами відео-матеріалу для наочного представлення практичних аспектів з посиланням на вільний доступ, наприклад, youtube, googleДиск тощо. Стимулювати, заохочувати здобувачів щодо оформлення грантових-проектів, участі у академічній мобільності.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

З метою ширшої популяризації принципів академічної доброчесності організувати або приймати більш активну участь у тренінгах, семінарах, обговорювати з усіма учасниками реалізації ОНП результати перевірки на наявність плагіату робіт, найчастіші помилки та наслідки.

Критерій 6. Людські ресурси

Розширення кола роботодавців та експертів із залученням їх на оплатній основі до штатного складу НПП кафедри спеціальності 204 буде сприяти поліпшенню ОНП у відповідності до вимог сучасних тенденцій в галузі тваринництва, зокрема підвищить практичну складову занять. Переглянути та розширити шляхи підвищення академічної мобільності дотичних до ОНП, в тому числі і у європейському просторі.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендовано запланувати створення на базі кафедр спеціальності 204 "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва" сучасної навчально-наукової лабораторії з можливостями проведення експрес-аналізів якості продукції тваринництва у перспективі сертифікувати лабораторію. Внести ясність та усунути, ймовірно, помилку технічного характеру щодо інформаційного забезпечення освітніх компонент (силабус): На сайті за посиланням вказано вибірково дисципліну "Оптимізація технологій у тваринництві", а при відкритті представлено дисципліну обов'язкової частини "Сучасні тенденції розвитку технологій у тваринництві". Програма навчальної дисципліни, кількість кредитів, оцінювання дублює одна одну (теми занять, мета), втім, підрозділ "Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни" є різними за змістовим наповненням (<https://www.pdaa.edu.ua/content/sylabusy>). З метою поліпшення взаємодії викладача зі здобувачами з авторитарної на партнерську (роль викладача як фасилітатора) запланувати підвищення кваліфікації психологічної підтримки, кейсів педагогіки.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендовано переглянути мету ОНП та надати відповідність до вимог 8 рівня НРК України. З метою створення цілісної системи взаємодії всіх учасників ОНП (членів академічної спільноти, підрозділів та організацій у виконанні відповідних внутрішніх заходів і процедур, спрямованих на досягнення досконалості в організації освітнього процесу тощо) рекомендовано на офіційному сайті відображати та представляти до обговорення конкретних пропозицій удосконалення ОНП, протоколи засідань учасників заходу.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендовано надати на офіційному сайті публічну форму конкретних пропозицій зацікавлених сторін, стейкхолдерів щодо покращення змістовного наповнення ОНП та публічно висвітлювати зворотній зв'язок робочої групи на такі пропозиції та звернення. Переглянути згідно Реєстру суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО повне найменування закладу (Полтавська державна аграрна академія, <https://registry.edbo.gov.ua/university/27>), в той час як на офіційній сторінці закладу - Полтавський державний аграрний університет), що може сформулювати у потенційного абітурієнта або іншої зацікавленої особи сумнів та неясність.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рекомендовано стимулювання здобувачів вищої освіти щодо активної діяльності у оформленні грантових проектів у відповідній предметній області, посилити підготовку здобувачів вищої освіти з акцентом на викладацькій діяльності шляхом участі у міжкафедральних семінарах, міжнародних вебінарах тощо. Розглянути можливості впровадження до освітнього процесу кейсів, сучасних інтерактивних методів навчання. Стимулювати публікації з представленням науково-практичних, дослідних результатів керівників, здобувачів вищої освіти у наукометричних базах Scopus, W.Sience, колективних монографіях, фахових періодичних виданнях.

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛОПУШНЯК ВАСИЛЬ ІВАНОВИЧ